

La imaginació eròtica

La modernitat va modificar dramàticament la relació entre la tradició clàssica i la literatura contemporània. En un influent assaig de 1919, Eliot establiria un nou paradigma que substituiria la submissió i l'acatament a la tradició per la interacció i la recreació des de l'actualitat. Al llarg del segle XX, teòrics, crítics i autors van anar aprofundint en els diferents mecanismes d'aproximació a la tradició amb recursos com la intertextualitat, l'adaptació i l'apropiació. Ara bé, tots aquests recursos apunten en una sola direcció: l'expansió, la suplementació, la complicació i la innovació respecte a la tradició.

Amb la seva nova novel·la, *Les relacions virtuoses*, Marc Romera ha portat a terme un brillant exercici de represa d'una obra clàssica, *Les liaisons dangereuses*, de Pierre Choderlos de Laclos. En el marc de la rabiosa actualitat de Romera, la marquesa de Merteuil es converteix en Mar Tell, Cécile de Volanges en Cecília, el comte de Valmont en Bellmunt, madame de Tourvel en Bel, les cartes fictícies en 206 correus electrònics (a banda de SMS, *whatsapp* i tuits), i fins i tot les magnífiques il·lustracions de Fragonard es transformen en *selfies*, fotos, *skype* i *webcams*. Per Romera, però, no es resol tot en un mer joc literari entre els segles XVIII i XXI. *Les relacions virtuoses* és més que això. D'entrada, és un substanciós fragment més del gran fris generacional que Romera està creant des de *Mala vida* (2002), *Amanida d'animals* (2004) i *La intimitat* (2008).

En el fons, Romera utilitza Laclos com a pretext per primer actualitzar-lo i després anar més enllà. El referent literari francès serveix de punt de partida per fer un salt endavant, per transformar, enriquir i eixamplar la tradició. El decor i la contenció de Laclos, que d'alguna manera encarna el pudor i l'evasionisme del món literari català modern, dona pas a l'obertura, l'autenticitat i la veracitat de Romera a l'hora de l'explicitació eròtica que es projecta cap a la tensa i problemàtica frontera amb la pornografia. Romera afronta la sexualitat de forma natural, desacomplexada i desimbolta per mirar d'ampliar els horitzons temàtics de la literatura catalana actual, que sempre ha demostrat

una gran incomoditat i dificultat a l'hora d'exercir la imaginació eròtica. Al mateix temps, com era d'esperar, Romera amplifica enormement els registres expressius de la llengua catalana. Amb una novel·la a gran escala de 574 planes, Romera reivindica i defensa la centralitat absoluta de la vida sexual i la literatura eròtica que se'n deriva. Romera deixa enrere l'apocament de la seva tradició i demostra que la literatura eròtica és més que l'escandalositat mecanitzada, repetida fins a la sacietat. Per a Romera la literatura eròtica no és un subgènere de segona divisió sinó que pot assolir els més alts graus de complexitat

conceptual i formal. La literatura eròtica, en les seves mans, té el propòsit d'augmentar, en tots els sentits, la capacitat de resposta humana davant la vida. Per aquest motiu, la nostra novel·la té un dilatat ventall temàtic que abraça la individualitat i l'alteritat, la ficció i la realitat, la veritat i la mentida, el dolor i el plaer, la por, la vulnerabilitat, la lleialtat i la traïció, l'exercici del poder, l'equalitat, la llibertat, la felicitat, les pressions socials... A més de tots aquests recursos, Romera també introdueix l'element autoreflexiu on planteja les dificultats humanes, intel·lectuals i artístiques de la creació del text de la novel·la.

Les relacions virtuoses és una obra ambiciosa, excitant i provocadora. *

Marc Romera
fa un 'remake'
de 'Les relacions
perilloses'
JOSÉ CARLOS LEÓN

LES RELACIONS VIRTUOSES
Marc Romera
Editorial:
La Magrana / RBA
Barcelona, 2014
Pàgines: 574
Preu: 18,99 euros

l'aparell repressiu del franquisme, refà l'organigrama de la policia i la influència de l'exèrcit en els cossos de seguretat de l'Estat. Un informe de la Direcció General de Seguridad del 1966 manifestava que el règim espanyol se sustentava en tres estaments: Església catòlica, exèrcit i Falange: "Pero solo el ejército se muestra firme, unido, como realidad y esperanza de continuidad." L'exèrcit, al començament dels anys setanta, era el valedor principal de la dictadura. L'autor també analitza les motivacions judicials davant d'un cas com el de Puig An-

tich i els seus companys del MIL, jutjats en el mateix sumari 106-IV-73.

Gutmaro Gómez Bravo ha realitzat un gran treball d'investigació documental, que l'ha portat pels arxius administratius de l'Estat i pels arxius militars per tal d'esbrinar les causes que van portar el règim franquista a imposar lleis tan dures, entre les quals la pena de mort, contra els joves militants del MIL. Entre els documents interessants que l'autor d'aquest assaig incorpora hi ha els informes de l'ambaixador dels Estats Units a Espanya, enviats periòdicament a Kissinger. L'aportació de noves fonts documentals són el punt de partida d'aquest assaig que pretén reflexionar sobre un passat que encara no s'ha revisat del tot i que són fonamentals per saber

de quina manera l'oposició franquista va afrontar la Transició en passar del silenci del temps franquista al pacte de l'oblit que va portar al consens democràtic dels pactes de la Moncloa. Entre els documents que ha investigat Gutmaro Gómez Bravo hi ha l'acta del sumari d'on ha extret les preguntes realitzades pel fiscal, el tinent coronel José María Barona, als processats. A Salvador Puig Antich li pregunta per la reunió que tenien previst fer al Bar Funicular amb Santi Soler Amigó Petit i Puig Antich contesta: "Hablar sobre la organización de la biblioteca clandestina." Quaranta anys després de l'execució de Puig Antich el seu cas continua encara obert i, malgrat les negatives dels tribunals jurídics espanyols, pendent de revisió. *

PUIG ANTICH: LA TRANSICIÓN INACABADA
Gutmaro Gómez Bravo
Editorial: Taurus
Madrid, 2014
Pàgines: 235
Preu: 18 euros